

บทคัดย่อ

ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองไทย พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒	พ.ศ. ๒๕๕๒	ชาญคณิต อวารณ์
---	-----------	----------------

การศึกษางานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วง พ.ศ.๒๕๕๑ – ๒๕๕๒ เน้นการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการชุมนุมที่ประกอบด้วยกลุ่มย่อยร่วมเป็นเครือข่ายทางการเมือง มีการบริหารจัดการองค์กร และมีการประยุกต์ใช้งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยเข้าเป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองซึ่งประกอบด้วย

๑. งานทัศนศิลป์ งานทัศนศิลป์ที่ผลิตมากที่สุดคืองานจิตรกรรม การแสดงออกที่มากที่สุดคือ การออกแบบป้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งป้ายฉลากเวที วัสดุร่วมสมัยที่นิยมมากที่สุดคือไวไว โดยนำระบบสัญลักษณ์ทางการเมืองหรือประเด็นข่าวการเมืองในขณะนั้นมาใช้ในการสร้างสรรค์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออก

๒. ภาษา วรรณกรรม และบทกวี วลี คำ หรือประโยคทางการเมืองได้ถูกผลิตขึ้นโดยมีการอ้างอิงผลงานวรรณกรรมที่ผลิตขึ้นในช่วงเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ใช้สื่อสารบนเวทีการชุมนุม ทั้งยังมีการผลิตซ้ำคำและเนื้อหาใหม่เพื่อให้ทันต่อบริบทและสถานการณ์ทางการเมือง และบทกวีในสื่อออนไลน์ก็นับว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่นักศึกษาเป็นอย่างมาก

๓. ดนตรีและเพลง ท่วงทำนองลูกทุ่งจะเหมาะสมต่อการเคลื่อนไหวของชนชั้นรากหญ้า เห็นได้ชัดจากกลุ่ม นปช. ขณะที่ท่วงทำนองเพลงเพื่อชีวิตจะเหมาะสมต่อการเคลื่อนไหวในชนชั้นกลาง เห็นได้ชัดจากกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นที่น่าสนใจว่า การผลิตซ้ำทำนองเพลงเก่าจะมีพลังมากกว่าท่วงทำนองที่ประพันธ์ขึ้นใหม่

๔. ประเพณีและพิธีกรรม การนำประเพณีทั้งที่เกี่ยวข้องกับชนบประเพณี ทั้งที่เลียนแบบการจัดโดยหน่วยงานภาครัฐ แบบจารีตประเพณี และแบบธรรมเนียมประเพณี เพื่อสร้างบรรยากาศในการสื่อสารเชิงพิธีกรรม(ไสยศาสตร์ปฎิวัติ) ทั้งนี้ต้องมีการผลิตสัญลักษณ์ขึ้น เพื่อเป็นภาพแทน และกระตุ้นให้เกิดการผลิตซ้ำ จนกระทั่งเป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ที่มีผลต่อความเชื่อของประชาชน

๕. ศิลปะและการแสดงพื้นบ้าน เนื่องจากการชุมนุม เป็นการระดมมวลชนจากภูมิภาคเข้ามาหรือสร้างความเป็นภูมิภาคหรือท้องถิ่นในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้นทั้ง ๔ ภาควัฒนธรรม เพื่อสร้างตัวตนของท้องถิ่นขึ้นมา มีบทบาทร่วมกัน

นอกจากนั้น การเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์กับงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สัญลักษณ์ทางการเมืองที่เป็นนามธรรม ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสดงออกและรับรู้ทางการเมืองของพลเมือง ซึ่งพวกเขาได้สร้างความหมายโดยเฉพาะ ประกอบด้วย

๑. การใช้วัน ต้องมีนัยยะของวัน เพื่อแสดงความสำคัญของวัน แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มที่ผลิตซ้ำวันทางประวัติศาสตร์การเมืองคือ ๒๔ มิถุนายน และ ๑๔ ตุลาคม และกลุ่มที่ใช้วันในประวัติศาสตร์การเมืองร่วมสมัยคือ ๗ ตุลาคม และ ๑๙ กันยายน

๒. การใช้พื้นที่ โดยผลิตซ้ำพื้นที่ทางประวัติศาสตร์การเมืองคือ สนามหลวง ถนนราชดำเนิน อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และการสร้างพื้นที่ใหม่คือ “ทำเนียบรัฐบาล” และ “แยกราชประสงค์” สำหรับการใช้นพื้นที่การเคลื่อนไหวในส่วนภูมิกานั้น พื้นที่คือ ศาลากลาง(ทั้งเก่าและใหม่) และอนุสาวรีย์ท้องถิ่น

๓. **การใช้สี** เป็นยุทธการพื้นฐานที่อาจเข้าใจได้ง่าย แต่การใช้สีในเชิงสัญลักษณ์ที่ให้บริบทของ การตีความจะยังมีบทบาทมากขึ้นกล่าวคือ สีในสัญลักษณ์สถาบันทางศาสนา, สีในสัญลักษณ์สถาบันพระมหากษัตริย์, สีในสถาบันกลุ่มการเมือง, สีในสัญลักษณ์พรรคการเมือง

๔. **การใช้โลโก้** การใช้โลโก้เพื่อเป็นโลโก้ของกลุ่มการเมืองเพื่อสร้างตัวตน ต้องออกแบบให้สอดคล้องกับอุดมการณ์หรือแนวคิดของกลุ่ม ประกอบด้วย โลโก้กลุ่มการเมือง โลโก้เครือข่ายกลุ่มการเมือง โลโก้พรรคการเมือง สิ่งที่น่าจับตามองคือ การนำสัญลักษณ์ท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโลโก้เครือข่ายการเมือง(โดยอิงแบบโลโก้กลางหรือโลโก้หลักของกลุ่ม)

๕. **การใช้เครื่องแต่งกาย**องค์ประกอบหลักคือ มือตบหรือตีนตบ,ผ้าพันคอ,ผ้าโพกหัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบ “ชุดสำหรับการชุมนุม” นอกจากนี้การใช้เครื่องแต่งกายในรูปแบบองค์กรย่อยในการชุมนุมอีกด้วย

๖. **การใช้เครื่องหมายภาพตัวแทน** ในรูปแบบของ “สินค้าและของที่ระลึก” ทั้งนี้เพราะรูปแบบการเคลื่อนไหวได้ปรับเปลี่ยนไปในทิศทางการสื่อสารตลาดการเมือง สินค้าทางการเมืองยังทำหน้าที่สร้าง “ความทรงจำทางการเมือง” และสิ่งที่น่าจับตามองคือ “เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์จากการชุมนุม” เป็นการสร้างรายได้ที่เกิดจากการเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งควรมีการศึกษาต่อไป

บทบาทของงานงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง ระหว่างกลุ่มพันธมิตรฯ และกลุ่ม นปช. มีหน้าที่คือ การสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่ม การโฆษณาชวนเชื่อทางอุดมการณ์และการสร้างวัฒนธรรมบริโภคนิยมทางการเมือง โดยลักษณะสำคัญของการแสดงออกของงานเน้นทางด้านการทำลายความชอบธรรมทางการเมืองของฝ่ายตรงข้ามมากที่สุด ประกอบกับแนวโน้มการเคลื่อนไหวทางการเมืองในอนาคตจำเป็นต้องมีงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เป็นส่วนสำคัญในการต่อสู้ทางการเมืองในรูปแบบ “การเมืองวัฒนธรรม”

Abstract

The study of contemporary art and culture in Thai political movement in 2008 – 2009 AD. ,which was collected data from 2 groups are “People's Alliance for Democracy”(PAD) and “National United Front of Democracy Against Dictatorship” (UDD), that the result from the study is ; the movement and assembly have established which politic connection by organizes administration and were applied contemporary art for political communication. The contemporary art consists of ;

1. Visual arts the most creating is paintings and the most products is posters, especially backdrops, and materials were used for make are vinyl. They are used politic symbols or politic news issue on moment to create the visual arts, that people are participated on this by art activities.

2. Literature and poet the words and the poet are created by the poetizes and people - poetizes which were reproduced from literatures were using in October 14, 1973 and on the situation time. The new phenomena are poets on the online communication.

3. Sing and song the folk songs is interesting the low – classed persons (UDD). The life song is interesting the middle – classed persons PAD). Interestingly, the reproduction from an old – songs are more potential than new – songs which is new created.

4. Tradition and ritual the tradition and ritual be from 3 forms are state ceremony, custom and custom tradition, which were use for ritual communication (superstition revolution). This subjects are must produced the representation symbols which were used and reproduced its to the symbols that were influence on believes.

5. Folks arts Because of the people come from the many region that they are using folks arts for concentrated local groups and indentified local for movement.

Then, the symbols movement of contemporary arts are produced for identified group which are consist of the day, space, color , logo, garment and products

1. The day the day is indicated to appointment movement and commemoration that was separated 2 groups are ; the day is reused from political history day was June 24, October 14 and contemporary political history day was October 7, September 19.

2. Space the political history space is grand court , Ratchadamnan road and Democracy monument that contemporary political history is government house and Ratchaprasong intersection. The space movement of the region is government town hall (old and new) and local monument.

3. Color the color is used for identified the group but it has must interpreted before used .the important color connects with meaning form the religion, the kings, the political party and the politics groups.

4. Logo the logo is used for identified the group which its has designed to ideological was 3 type, main group logo, sub – connect group logo and political party logo. Interestingly, sub – connect group logo is used local symbols for designed.

5. Garment the main accessory is hand – slap or foot – slap , bandanna and headdress. Especially, the design of assembly garment set. Then, the set of sub – organized garment.

6. Products the products and Sylvania are the most importance for every movement because the change of movement is leading to the political market communication that its role to build the political recollections. Interestingly, the creative economics on the assembly is more significance work for make income ,which it should researches on the next chance.

The function of contemporary art and culture in Thai political communication process between yellow shirt and red shirt is identified group, ideological propaganda and political consumption culture building that the most importance role was being discredit the antagonist .Then, the trend of the political movement is applied the contemporary art and culture for struggle on the pattern of the cultural politics.